

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ' - Φύλ. 23 ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 12 ΤΟΥ ΝΟΕΒΡΗ 1916 ΑΡΙΘΜΟΣ 604

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ(*)

(1907-1910).

ΠΕΡΙΛΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΑΣ. Νέα φωτιά.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Φαντασίες και στοχασμοί.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στο περιθώριο.
Κ. ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. Στη ρίζα του βουνού.
Γ.Σ. Ζυρίχη.
Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΝΕΑ ΦΩΤΙΑ

Σκληριά του νού και της ψυχής βαρειά ταπεινοσύνη
συνέφασμα της νιότης.

Σκληρά με σπρίγγουν σίδερα, πόν της ψυχής μου οι
και νά' με στρατιώτης. [ζωίνου]

Μι' ανεμοζάλη απάντεχη τ'άθλιο κορμί μου γέρνει
στο νόμο και στο γρόθο.

Κάτι κρυφό προς το ληστή και το φονιά με σέρνει
με σέρνει με' άγριον πόθο.

Σκοτάδι εντός μου απέραντο· καμιά δροσιά· ιδέα
και πίστης δέ χαράζει.

Μια βία τριγύρο υψώνεται και με πατά χυδαία
κι όλα τάγνα μαλάζει.

Άνθη του κήπου μου γλυκά, σπιτικά ειρηνευμένο
μακριά μου όσο κι αν είστε,
με παραγγιό σας συμπονῶ, την ώρα περιμένο
τόν ίσοιο μου να σβήσετε.

Ό αν είναι να χαθῶ τυφλά, για βάρβαρα συνήθια
για μάταια κι άγρια μίση,
κίλλιο το μίσος να δεχτώ, κι απ' τα δικά μου στήθια
μια νέα φωτιά να δρηήση.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

162

Κάθε φορά που έμπνέεται ο ποιητής από τα περασμένα του Γένους του και τα κάνει ψυχή του τραγουδιού του, δε σημαίνει τοῦτο μονάχα πὼς δείχνει με τα περασμένα το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσει το ἔθνος του· δρόμος που γυρίζει νοσταλγικά προς τα πίσω σὰ να ζητῆ να πάρη από κει κάποιο σύνθημα ἐνέργειας. Μπορεί ο ποιητής τὸν ἱστορικό συμπληρώνοντας (ἢ Μοῦσα ἀπ' ὄλους τοὺς κύκλους τοῦ ἀνθρώπινου τοῦ νοῦ κουβαλῆ τὸ ἴλικό της), μπορεί ο ποιητής να θέλῃ πλαστικά να ξαναπαραστήσῃ κάποιον ἴσοιο, να τότε φέρη από τα βάθια τῶν Καιρῶν, με τὴ βοήθεια που δίνουν οἱ Μητέρες (καθὼς ὁ Φάουστος τὴν Ἑλένη), σὰ φάντασμα και σὰν πλάσμα, γοητευτικά, για να χορτάσῃ, μιὰ στιγμή, μιὰ περιέργεια και μιὰ δίψα του, για τὴν ὁμορφιά. Δικαίωμα του κι' αὐτὸ και χρέος του. Τοῦ δίνει τὴν ἔντονη, τελειωτική μορφή. *Η : παίρνει στὸ γόψο ἀπάνου τὸ καλοῦπι τοῦ νεκροῦ.

163

«Κατὰ τὴν ἄφιξιν τῶν ἐκ Σόφιας κομητατζήδων τῶν ὁποίων τὰ θηριώδη και αἰμοβόρα ἔνστικτα ζωγραφισμένα ἦσαν ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας των ὡσει ἡ φύσις αὐτῆ, μὴ ἀνεχομένη να ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἐστιγμάτισεν αὐτούς...» Βγαλμένο ἀπὸ ἐφημερίδα, που περιγράφει τὸ συντροφικό πέρασμά ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη ταξιδευτῶν Βούλγαρων ποὺ ἤρθαν για να χαρετίσουν τὸν Τοῦρκο, ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἀνακηρυγμένο Σύνταγμα. Δὲν ἔχω τὴν τιμὴ ἔτσι ἀσήμαντη κοκκίδα που εἶμαι ἀνάμεσα στὴ ζωὴ να τευτῶνουμε φίλος ἢ ὀχτρός τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ λαοῦ, χοντρικῶς, καθὼς λέμε στὸ παζάρι. Μήτε που ἀγαπῶ μήτε που μισῶ—ἀντίθετα με τὸ ρωμαῖο ποιητὴ που μαζί και ἀγαπῆ και μισεῖ— κάποια ἀντικείμενα που βρίσκονται σὲ κάποια μάκρητα ἀπὸ μένα. Καρτερῶ. Μπορῶ μονάχα, σὰν ξυπνήσ' ἢ φροντίδα μου, να ξετάξω, να ψάχνω, να κρίνω. Μὰ ὠρισμένος, σὰ διαβάξω τέτοια στὶς ἐφημερίδες, γίνομαι φιλοβούλγαρος.

Συνέχεια σελ. 301.